

Etikai Kódex

Preambulum

Az Alaptörvénnyel összhangban a bírói hatalom független, feddhetetlen bírákból álló, átlátható bírósági rendszer útján tölti be alkotmányos szerepét.

A bírói hivatás a bírakkal szemben a társadalomban általánosan elfogadott etikai normákhoz képest szigorúbb erkölcsi szabályokra épülő követelményeket támaszt.

Az Etikai Kódex megalkotásának célja, hogy a bírósági szervezet iránti közbizalom erősítése érdekében meghatározza a bírák által követendő erkölcsi normákat. Iránymutatásként fogalmazza meg a bírói hivatás etikai követelményeit, támogatást nyújt az etikai kockázatot rejtő magatartások megismerésében és védelmezi a hivatásukhoz méltó magatartást tanúsító bírákat.

Az Etikai Kódex hatálya

Az Etikai Kódex hatálya a Magyarországon kinevezett bírákra terjed ki és iránymutatásul szolgál az ülnökök és az igazságügyi alkalmazottak számára.

Meghatározza a hivatali tevékenység gyakorlása során, valamint azon kívül követendő és elvárható magatartási szabályokat.

1. Cikk

Függetlenség

(1) A bíró az ítélező tevékenysége során minden befolyástól mentesen jár el, érvényesítve a felekkel való egyenlő bánásmód elvét. Munkája során még a látszatát is kerüli annak, hogy bárkinek kedvez, eljárása és döntése pártos vagy előítéleten alapul. Az ügyek eldöntésében - az anyagi és eljárásjogi előírások keretei között, összhangban a saját lelkiismeretével - szabadságot élvez.

(2) A bírónak tartózkodnia kell a törvényhozó és végrehajtó hatalomhoz fűződő szükségtelen kapcsolatoktól és befolyásolástól oly módon, hogy ez kívülállók számára is nyilvánvaló legyen.

2. Cikk

Összeférhetlenség

(1) A bíró politikai tevékenységet nem végez, nem vesz részt politikai gyűléseken és rendezvényeken, nyilvánosság előtt tartózkodik a politikai jellegű megnyilvánulásoktól. A bíró nem lehet tagja olyan szervezetnek és nem tarthat fenn kapcsolatot olyan szervezettel, állandó vagy alkalmi csoportosulással, melynek célja, tevékenysége jogszabályba ütközik, diszkriminatív vagy a bírói hivatáshoz fűződő közbizalmat sérti.

(2) A bíró nem vállal olyan feladatot és nem végez olyan tevékenységet, amely természeténél, eredeténél és jellegénél fogva befolyásolná a függetlenségét, illetve akadályozza bírói munkájának ellátásában.

(3) A bíró nem támogathat olyan vállalkozást, karitatív illetve civil szervezetet, mely politikai tevékenységhez köthető.

3. Cikk

Méltóság

(1) A bíró tisztségének gyakorlása során és a magánéletében jogkövető, magatartásával erősíti a bíróság iránti közbizalmat és tiszteletet. Mind a viselkedésében, mind a külsőségeiben távol tartja magát a szélsőségektől, megjelenése mindenkor alkalomhoz illő és hivatásához méltó. Nyilvánosság előtt nem kerül olyan helyzetbe, amely méltatlan a bírói hivatásához.

(2) A bíró az eljárásban résztvevőkkel szemben – a szükséges határozottság mellett – türelmes és udvarias, tartózkodik az indokolatlan észrevételektől, a sértő minősítésektől és a fölényeskedéstől. Megköveteli, hogy az eljárásban résztvevők a bíróságnak és egymásnak megadják a kellő tiszteletet.

(3) A bíró a baráti és magánéleti kapcsolatait, valamint szabadidejének eltöltését úgy alakítja, hogy az a hivatásának méltóságát, pártatlanságát, illetve annak látszatát se veszélyeztesse. Magánéleti nehézségeinek higgadt, körültekintő és tisztességes rendezésére törekszik.

(4) A bíró a világháló használata során kellő körültekintéssel jár el. A személyére és a hozzátartozóira vonatkozóan kizárólag olyan információt, hang- és képfelvételt oszt meg, amely a bírói méltóságot nem csorbítja. A világhálón történő véleménynyilvánítása nem sértheti a bíróság tekintélyét, a bírói hivatás méltóságát, illetve a nyilatkozattételre irányadó szabályokat.

4. Cikk

Gondosság

(1) A bíró a részére kiosztott ügy célirányos és ésszerű határidőn belüli lezárására törekszik, a munkáját felkészülten, szorgalmasan, kellő szakmai alázattal végzi.

(2) A bíró gondot fordít a bíróság eszközeinek, ellátmányának és erőforrásainak a rendeltetésszerű és gazdaságos felhasználására.

(3) A bíró önképzéssel és szervezett továbbképzések révén folyamatosan bővíti az általános és a szakmai ismereteit.

5. Cikk

Tisztesség

(1) A bíró tisztségét nem használja fel személyes előnyök szerzésére. Jogai érvényesítése során a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményének minden körülmények között eleget tesz.

(2) A bíró eljárása alatt kerüli az ügyben résztvevő személyekkel a nyilvános, részrehajlás látszatát keltő kapcsolatot.

(3) A bíró nem teszi lehetővé, hogy lakásán más jogi hivatást gyakorló személy ügyfeleket vagy jogi képviselőket fogadjon.

(4) A bíró jogosulatlanul nem használja, és nem hozza más tudomására a hivatása gyakorlása során megismert információkat, nem szolgáltat és nem kér bizalmas adatokat. Távol tartja magát minden olyan megnyilvánulástól, amely az ügyek lefolyását vagy eredményét befolyásolhatná.

(5) A bíró a vele szemben megállapított jogerős, vagy előzetesen végrehajthatóvá nyilvánított kötelezettségének önként eleget tesz.

(6) A bíró tiszteletben tartja mások szellemi alkotását.

6. Cikk **Tisztelet, együttműködés**

(1) A bíró előítélettől és diszkriminációtól mentesen tiszteletben tartja minden ember méltóságát és ugyanezt megköveteli az eljárásban résztvevő személyektől és azok képviselőitől is.

(2) A bíró hivatása gyakorlása során a hatóságok és szervek tagjaival, valamint munkatársaival hivatali együttműködésre törekszik, kölcsönös tiszteleten alapuló udvarias, kollegiális magatartást tanúsít.

(3) A bíró a felettes bíróság iránymutatásait a felek előtt nem kritizálja, eltérő álláspontját nem hangoztatja. A határozataiban az alsóbb szintű bíróság sértő kioktatásától, a bírói tekintély rombolásától tartózkodik. A kollégái által hozott döntéseket egyéb módon sem bírálja. Ezeket azonban a tudományos, oktatói vagy egyéb szakmai tevékenységének a gyakorlásakor, konstruktív jelleggel értékelheti, véleményezheti.

(4) A bíró nem használ felek közti különbségtételt sugalló nyelvi eszközöket, tartózkodik a féllel való együttérzést mutató vagy leereszkedő megnyilvánulásoktól.

(5) A bíró tartózkodik minden olyan megnyilvánulástól, melyek a munkatársait érintően kötelezettségzegésre, politikai vagy egyéb érdekeket kiszolgáló ítékezésre utalnak.

7. Cikk **Vezető beosztású bíró**

(1) A vezető beosztású bíró tartózkodik a beosztottai emberi méltóságát sértő magatartástól, kijelentéstől, cselekedettől. Feladatát a munkatársaitól elvárt jogi és morális követelményeknek megfelelően, példamutatóan látja el.

(2) Az igazgatási tevékenysége során a munkatársaival igazságos, következetes és méltányos. Ellenőrző tevékenysége során egyenlő mércét alkalmaz minden beosztottjával szemben.

(3) Ügyel arra, hogy a bírótársai hivatásukhoz méltó magatartást tanúsítsanak.

(4) A bíróság céljai és érdekei érvényesítésén túl törekszik a többi szervezeti egységgel eredményes együttműködés kialakítására, a szükséges információk pontos és gyors cseréjére.

Az Etikai Kódexet az Országos Bírói Tanács a 2014. november 10-i ülésén törvényi felhatalmazás alapján és a bírói kar véleményének figyelembe vételével fogadta el.

Az Etikai Kódex 2015. január hó 1. napján lép hatályba.